

Галилея, Кеплера, Бекона и други ся начина длъгъ рядъ отъ смѣлы издырвачи и честиты изнамиратели, кои-то, до наше врѣмѧ, като ся дѣйствували съ неуморимо усрѣдие и въодушевленіе, турникли сѫ яг҃къ основа на блестящий храмъ на съврѣменно-то естествознаніе.

Кога-то постигнѣли да разберять крѣговрѣтеніе-то на земљ-тѣ и нейно-то истинско отношеніе къмъ слѣнде-то и вселеннѣ-тѣ, то, малко по-малко ся раскрыли всеобщи-ти закони, кои-то господарувать въ природѣ-тѣ. Махало-то (колебка-та) и телескопъ-тѣ сѫ показали важны услуги, натискъ-тѣ на въздуха былъ познатъ, направили барометръ, термометръ и въздушнѣ (пневматическѣ-тѣ) машинѣ, постигнѣли законы-ты на тижесть-тѣ и на движение то. Тогава ся явила електрическа-та машина и ся начнѣло изучваніе-то на новѣ-тѣ могущественѣ силѣ на природѣ-тѣ — електричество-то. Франклинъ доказалъ, че молнія-та е електрическа искра, а Волта, чрѣзъ стълба си, открылъ новъ голѣмъ изворъ отъ електричество, и най-послѣ Ерштедъ доказалъ вѣтрѣшнѣ-тѣ свръзкѣ между електричество-то и магнетизма.

При толкова грѣмадны успѣхи въ физическо-ты науки, и за хымінѣ-тѣ трѣбувало да настане ново врѣмѧ. Отъ прѣвы-ты врѣмена на срѣдни-ты вѣкове до начяло-то на 18-то столѣтие, кыпѣла е дѣятелна работа надъ топило-то (пота) и прѣварявателно-то дрѣжяло; правеніе злато, открываніе на философскій камъкъ и на животный елексиръ, — такова е было намѣреніе-то, къмъ кое-то ся стремили съ всичкѣ силѣ. За хымінѣ-тѣ, като за наукѣ, нѣмало и думѣ; нѣ тія слѣпи, правени опипомъ (на пипаніе) опыти,